

BASSETHOUND

MÍRNÝ, UŠLECHTILÝ A PŘÁTELSKÝ

Dlouhé mohutné tělo nesené s obdivuhodnou silou na krátkých nohách silných kostí, zakončených dole masivní, téměř lví tlapou, ozdobenou vráskami. Pod záhyby volné kůže porostlé hladkou srstí se rýsuje statná postava. Jemně modelovaná hlava s převislými pysky, dekorovaná sametově lesklou srstí, prozrazuje pradávňý původ. Dlouhé uši splývají podél hlavy v nádherných záhybech a vlhký nos má velikost dětské pětičky. Z hluboko uložených tmavých očí mu vyzraňuje klidný a důstojný výraz anglického aristokrata. Pár vrásek ve tváři jakoby značilo všechny útrapy světa. Jenom ocas na druhém konci těla prozradí, že to s těmi

starostmi není tak vážné. Elegantní křivka ocasu dokončuje linii dlouhého hřbetu a pohybuje se v rytmu stěračů. Jeho hlas zní jako zvon, jako koncert lesních rohů. Je nízký a zvučný, plný melancholie. Vztáhne-

te-li k němu ruku, anebo jenom zavadíte pohledem, je připraven vám opětovat vaši pozornost a náklonnost, a to vroucností, jejíž míra je naprosto odzbrojující. Tak to je basset.

V pestré paletě psích plemen jej nemůžete zaměnit za jiné plemeno. Navíc ve třibarevné variantě patří k nejkrásněji zbarveným psům vůbec. Jde-li kolem vás basset, těžko jej přehlédnete. Jeho vzhled a způsob chůze upoutá. Neexistuje člověk, který by na baseta nezareagoval. Reakce jsou ovšem dvojího

druhu. „Podívejte se na toho šeredného psa s uslintanýma pyskama, co si šlapo po uších. Jak má směšně krátké nohy! Vždyť on tahá břicho po zemi!“, slyšíte občas za zády. Pak je ale druhá skupina lidí, kteří reagují na baseta úplně jinak – ti většinou propadají tomuto plemeni navždy. Namísto obvyklého konstataování: „Mám doma psa“ platí pro majitele bassetů spíš hrdé prohlášení: „Jsem vlastně bassetem“.

Jaký vlastně je ?

Ten, kdo v bassetovi vidí pouze dekorativního psa kuriózního vzezření, bývá mile i nemile překvapen. Ačkoli má mnoho jeho majitelů včetně mě tendenci baseta polidštvovat, nesmíme nikdy zapomenout, že basset je pes. Jeho chování se v podstatě řídí instinkty a pouze, když se vám podaří jich využít k nácvičce poslušnosti za použití trochy důvtipu, logiky, trpělivosti a soustavnosti, stane se vám basset milým společníkem, stejně jako každý pes. U psů je to stejné jako u lidí. Jsou basseti introvertní, extrovertní, veselí, smutní, chytří, hloupí, sebevě-

domí i ušlápnutí. Každopádně však dovedou být vychytrali. Basset je mistrem přetvářky. Pod jeho maskou starého anglického lorda se skrývá klaun, nebo spíš profesionální bavič. Nevypadá, že by byl připraven rozdávat se kdykoliv a komukoliv, avšak dovede být doopravdy roztomilý a veselý.

Neočekávejte od něj slepou oddanost a poslušnost. K tomu nebyl vyšlechtěn. Je pro něj přirozené, když jako honič svou práci dělá samostatně a svým tempem. Nechápe, že se na něj zlobíte za to, že se zabývá více svým nosem než vámi.

Basset je velmi přizpůsobivý. Zvykne si na váš styl života a ztotožní se s vámi, ať jste člověk městský a pohodlný nebo vášnivý nimrod. Basset je ideální rodinný pes. Nepovažuje za nutné fixovat se na jednoho člena rodiny jako na vůdce, i když je vhodné, aby o existenci vůdce v rodině věděl, jinak by se jím mohl stát sám. Basset se integruje do rodiny bez problémů. Je tolerantní k jiným domácím zvířatům a nevyhledává konflikty.

Je velmi hodný i na malé děti. Dovede v jejich společnosti strávit celé hodiny a je spokojen. Je ovšem nutné, aby i děti respektovaly právo psa na nerušený odpočinek. Toho si basset dovede dopřát. Venku se basset rád nechá zaměstnat pachy, které sleduje s nosem nízko u země. Do jeho nosu přicházejí zprávy ze všech stran a mnohé jsou pro něj zajímavější, než vaše snahy o rozumné tempo chůze. Skutečně jste překvapeni, jak tentýž basset, který se před chvílí netečně válel na gauči, dovede rychle běžet. Naštěstí má přece jenom kratší nohy, a tak se dá dohodnout na společném tempu.

Při vstupu do lesa basset neobvykle ožije. Jakoby nastartoval druhý motor. Nos nese nízko u země, slídí v rychlém tempu zleva doprava a frká-nasává. Je to znamení, že našel stopu zvěře. Je-li stopa

čerstvá, v myslivecké hantýrce „teplá“, počítejte s tím, že váš basset se v tom momentě pustí do jejího sledování. Zabránit mu v tom můžete pouze fyzickým zadržením. Volání a pískání nemívá valného efektu. **Basset je na stopě hluchý a slepý.** Pes je schopen vrátit se sám, ale je rozumnější svého baseta, který se oddává stopovací vášni, prostě nadeběhnout a odchytit. To je poměrně snadný úkol pro průměrně fyzicky zdatného psůvoda. Basset bude velmi překvapený, že vás vidí a očividně vytržen ze zajímavé práce. Bude se možná tvářit provinile, takže mu odpustíte, že vaše volání neslyšel. Nebo jej spíš nechtěl slyšet.

Ještě jedna věc je na tomto plemeni jedinečná. Je to velká variabilita v typu i zbarvení. Jsou basseti mohutní, tenci, dlouzí, kratcí, tlustí, lehčí, nízcí, vyšší, tmaví, světlí i strakatí. Jsem si na sto procent jista, že budete jen těžko svému bassetovi hledat dvojníka, byť jenom ve zbarvení.

Hlava

Uši jsou hedvábné, dlouhé, nasazené pod úrovní oka.

Oči jsou tmavé až středně hnědé.

Horní pysky jsou dlouhé a visí přes spodní pysky.

Hlava je kopulovitého tvaru.

Původ plemene

Existence krátkonohých psů s dlouhým tělem je prokazatelná již ve starověku. V hrobce Thutmose III., který panoval v Egyptě více než 2000 let před naším letopočtem, bylo nalezeno vyobrazení krátkonohého psa. Nelze však tvrdit že by šlo o předka dnešních bassetů. Krátkonozí psi všeobecně jsou považováni za výsledek genové mutace – předčasného ukončení růstu končetin v embryonálním vývoji, kterému se říká „chondrodystrofie“. Lze předpokládat, že k takové mutaci v chovu psů mohlo v minulosti dojít na různých místech zeměkoule, a proto nelze jednotlivé „kratinožky“ s jistotou označit za příbuzné, i když třeba francouzský basset a německý jezevčík mají k sobě blízko.

Kolébku plemen bassetů je bezesporu Francie. Již z dob starého Říma pocházejí zmínky o psech z Galie, jejichž vlastnosti odpovídají charakteru lovu honičů. Mělo jít o psy krátkonohé, velmi inteligentní, vynikajícího čichu a mimořádně vhodné pro práci na „vychladlé stopě“. Patron lovu, sv. Hubert, jenž žil v letech 656 – 727, má svůj podíl na uchování a rozšíření různých plemen loveckých psů. V Ardenách založil klášter, který po dlouhá staletí proslul chovem vynikajících loveckých psů, mezi nimiž nechyběli ani krátkonozí honiči. Tradice chovu těchto psů, souhrnně označovaných jako „Chien St. Hubert“ vrcholila v 16. a 17. století. Psi byli popisováni jako

silní v kostře, s krátkými běhy, ne příliš rychlí, ale vynikající na stopě. Přibližně v této době se v dobové kynologické literatuře setkáváme poprvé s označením „basset“. Byli jim označováni psi nízkonozí (od francouzského slova „bas“, což česky znamená „nízký, hluboký“). Baseti byli rozšířeni prakticky po celé Francii. Byli chováni ve smečkách a používáni k lovu drobné zvěře, ale i zvěře černé a jelení. Sloužili dokonce i k lovu vlků. Pracovali jako slídiči, kteří nadháněli zvěř stělcům. Jejich krátké nohy byly pro doprovázejícího lovce předností: zvěř neprchala před pomalými psy takovou rychlostí a dalo se na ní snáze zamířit. Jiné basety měli v Artios či Normandii, jiné ve Flandrech, jiné ve Vendée. Podle oblasti původu jim k pojmenování byl dáván přívlástek, jako „Basset d'Artois“, „Basset de Normandie“ atd. Měli různé zbarvení srsti, od jednobarevně hnědých, žlutých, černé s hnědým „pálením“ až po bílé s černými i hnědými skvrnami. Také druh srsti

byl různý. Někteří z nich se do dnešních dnů nedochovali, z jiných se cíleným křížením vyšlechtila dnes uznávaná plemena basetů:

Basset Hound

-foneticky basethaund

O tomto plemeni je tento článek a běžně se pro něj u nás vžil pojmenování „baset“. Pro rozlišení se někdy označuje za „anglického baseta“.

Basset Artesien Normand

baset artézsko-normanský

Basset Bleu de Gascogne

baset modrý gaskoňský

Basset Fauve de Bretagne

baset plavý bretaňský

Basset Griffon Vendéen

– basset hrubosrstý vendéský, existuje ve dvou velikostech, která jsou samostatnými plemeny – Petit (malý) a Grand (velký).

Všichni se od sebe dají snadno vzájemně rozeznat, neboť se liší velikostí, druhem srsti a zbarvením. Napovídají tomu i názvy plemen. U nás se v současnosti chovají všechna plemena basetů s výjimkou baseta artézsko-normanského, jehož chov sice ještě v bývalém v Československu zhruba před čtyřiceti lety začal, ale neudržel se a nikdy se nepodařilo jej obnovit.

Den staré štěňátko baseta – podle skvrn jej na fotce poznáte i po mnoha letech. Každý basset je neopakovatelný originál.

Z Francie bylo několik basetů dovezeno do Anglie, kde byli nadále šlechtěni, též za použití bloodhouna. Roku 1880 bylo plemeno uznáno anglickým Kennel Clubem pod názvem „Basset Hound“. Stejně rychle jako dobrý společník a výstavní pes, osvědčil se basset v Británii jako pes lovecký. Již po založení klubu byla zformována klubová smečka a v roce 1908 bylo v zemi registrováno 39 basetích smeček. Brzo došlo k rozporům mezi příznivci loveckého využití plemene a chovateli, kteří se zaměřovali na exteriér. Tyto rozpory a následné obě světové války způsobily, že chov basetů byl v Británii po konci druhé světové války prakticky v troskách. Obnovit se jej podařilo za přispění importů z Francie a USA.

Chov basetů u nás

Basethoundi se v Československu objevili na přelomu šedesátých a sedmdesátých let 20.století. Z Německa, Anglie, Polska, Rakouska a Itálie bylo dovezeno několik prvních jedinců. Není bez zájmu

Americký basset

Ačkoli basset prapůvodem pochází z Francie a jeho dnešní podoba vznikla díky anglickým chovatelům koncem 19. století, v žádné jiné zemi nedosáhl basset takové popularity a rozšíření jako v USA. Svou roli sehrál atraktivní a zcela ojedinělý vzhled baseta, jehož výmluvný záduřivý pohled upoutal tvůrce reklamních agentur. Baset pronikl jako často používaný maskot v reklamách na vše možné. Nejznámější je obuvnická firma „Hush Puppy“. Dnes mnoho lidí na Západě neví, co je to za plemeno, ten „basset“, ale vyslovíte-li „Hush Puppy“, už vědí, o jakého psa se jedná. Baset se stal i televizní hvězdou, a to několikrát za sebou. To vše mu pomohlo dostat se do amerických domácností, kde hraje roli oblíbeného domácího mazlíčka, tzv. „pet“. Zdá se, že basset je v Americe takovým „národním jezevčíkem“. Jedno z možných vysvětlení je, že basset je prostě naprosto přízpůsobivý životnímu stylu svého pána, a to jistě vyhovuje americké národní mentalitě.

mavosti, že to byli právě oni, koho znamenaly filmové kamery v honě na lišku – scéně z nejslavnější české filmové pohádky „Tři oříšky pro Popelku“. První vrh basethoundů se narodil v roce 1971 a štěňata byla všechna tříbarevná (tzv. „tricolor“). První dvoubarevná štěňata (tj. hnědá s bílou) byla do plemenné knihy zapsána roku 1974 po tříbarevné matce a dvoubarevném („bicolorním“) otci z Anglie. Počátkem osmdesátých let se rozmohl chov basetů v sousedním Polsku, odkud se podařilo dovézt nové jedince k osvěžení krve. Mezi těmi, kteří výrazně ovlivnili chov, a navíc také propagaci plemene v široké veřejnosti, byl Gregory Peck z Gangu Dlugich, zvaný „Pecka“, pes rodiny pražského herce Divadla Jára Cimrmana, pana Jana Hraběty. „Pecka“ si v cimrmanovských filmech zahrál nejednu filmovou roli. Popularita plemene v Československu v 80. letech značně stoupla a byl tak nastartován basetů „boom“ v Československu. Počet chovatelských stanic tak překročil číslo sedmdesát. Po sametové revoluci byl počet majitelů a chovatelů basetů již natolik velký, že se rozhodli založit vlastní klub. Stalo se tak v Praze v květnu 1990. Od počátku devadesátých let je počet ročně zapsaných štěňat přes tři sta a exteriérová úroveň chovu se výrazně zlepšila. **Baset klub ČR** podnikl první kroky v novém způsobu řízení chovu, vedeného pravdivým tvrzením, že chov nedělá klub, ale každý jednotlivý chovatel. Jenom chovatel zodpovídá za kvalitu svých odchovů, chovatel si vybírá

Zahájení barvářských zkoušek, které jsou kromě lovecké upotřebitelnosti psa potřebné i pro získání titulů český šampion a intersampion.

vhodného psa pro svou fenou. Poradce je zde proto, aby poradil, nikoli nařizoval. Podmínky pro uchovnění jsou velmi benevolentní: adept chovu starší jednoho roku musí absolvovat výstavu s výborným anebo velmi dobrým hodnocením a chovný svod, na němž se hodnotí exteriér a povaha. Lovecké zkoušky jsou jednou z podmínek pro udělení nejvyšších výstavních titulů – Českého šampiona i Mezinárodního šampiona krásy FCI, a proto je i v zájmu chovatelů zkoušky absolvovat. Někteří chovatelé, obzvláště s orientací na lovecké využití baseta, zůstali v původním klubu pro honičská plemena a po rozdělení Československa vznikl **Klub chovatelů honičů**. Tento se v posledních letech výraznou měrou podílil na chovu basetů a jejich prezentaci. Díky existenci dvou klubů pro jedno plemeno se chovatelům basetů otevírá

možnost vybrat si, ve kterém klubu budou aktivně chovat své plemeno. Tím je vytvořen základ pro zdravé konkurenční prostředí, které ve svém důsledku je ku prospěchu rozvoje aktivit obou klubů.

Standard plemene a jeho nejnovější pojetí

V Británii vytvořili první standardy baseta již koncem 19.století, ale podle nich se dnešní baseti nedají posuzovat. Na konci sedmdesátých let 20.století mezinárodní kynologická federace FCI, jejímž členem je dnes i naše Českomoravská kynologická unie, uvedla v platnost britský standard, jehož znění platí s menšími úpravami prakticky až dodnes. V poslední době se z Británie šíří zvěsti, že standard plemene podléhá rozsáhlé revizi. Basethound byl zařazen mezi několik plemen, které britská stanice BBC označila za nepřijatelné z hlediska „týraní chovem“. Pod silným vlivem různých ochrannářských hnutí jsou plemena jako pekinéz, šarpej, neapolský mastin, clumber španěl, bloodhound, bordeauxská doga, bernardýn, čaučau, buldok apod., ale dokonce i německý ovčák anebo rhodeský ridgeback, medializována jako plemena, která vesměs kvůli svým přehnaným plemenným znakům ztrácí zdraví. Nakolik je toto tvrzení založeno na pravdě a nakolik na obyčejné mediální masáži si může každý domyslet. U basethouna jsou konkrétní avizované změny v textu vedeny snahou nezapomenout, že basethound je lovecké

Baset je ideální rodinný pes, který vychází velmi dobře s dětmi. Hodí se však i jako společník pro seniory.

plemeno, u něž je prvním a posledním hlediskem schopnost se pohybovat bez zvýšeného úsilí jakýmkoliv terénem a že by k tomu měl být anatomicky vybaven. V momentě, kdy bude nový britský standard akceptován mezinárodní kynologickou federací FCI, bude se podle něj posuzovat také na našich výstavách. Pokud by následkem toho byly za vady nebo nedostatky označeny např. příliš krátké nohy, příliš dlouhé uši nebo příliš mnoho volné kůže, která může způsobit např. oční vadu (příliš otevřené oko a s tím související zdravotní rizika a problémy), tak by změna standardu splnila svůj účel. Otázkou ovšem je, kde

hledat hranice pro pojem „příliš“ anebo „extrém“. Zde hraje nesmírnou roli zdravý úsudek rozhodčího a zejména jeho zkušenost s tímto plemenem.

Vyžaduje basset zvláštní péči?

Basset je díky své podsadité stavbě těla a silné podsadě velmi odolný vůči počasí. Může proto pobývat celoročně venku, avšak nesmíme zapomenout, že jde o smečkově orientovaného psa, kterému samota nevyhovuje. Péče o srst spočívá pouze v občasném kartáčování za účelem odstranění odumřelých chlupů. Krátká srst má dobrou samočisticí schopnost, a tak vypadá neustále poměrně čistě. Vzhledem k tomu, že jde o tzv. lymfatické plemeno, musíme počítat s tím, že pes bude více cítit nežli např. pudl. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat čistotě uší – zvukovodů a také očí, zejména, pokud se pes pohybuje v prašném prostředí. Pravidelně se musí kontrolovat délka drápů a v případě potřeby je stříhat. Hlavně u předních nohou, pokud se samy neobrušují, mohou být dlouhé drápy příčinou špatného nášlapu tlapy.

Basset mívá velkou chuť k jídlu, a proto mu hrozí **obezita**, zejména pokud je zvýšený příjem potravy spojen s nedostatečným pohybem. Krmí se krmivem pro velká plemena, které obsahují potřebné látky pro výživu a správný vývoj pohybového aparátu, především kloubů. V období růstu mladého psa se může přechodně vyskytnout kulhání, které signalizuje, že něco ve vývoji kostry není v pořádku. Dnešní medicína si s tímto

Baset jako lovecký pes

Baset je původem lovecký pes, schopný s neobyčejnou vytrvalostí a hlasitostí sledovat stopu zvěře. Vyznačuje se velmi nízkým nosem, díky kterému je schopný vypracovat stopu i za nepříznivých podmínek, kdy selhávají jiná plemena. Dnes se basset používá spíše jako barvář – na stopě postřelené zvěře. Mezi majiteli tohoto imponantního plemene je dnes sice poměrně málo aktivních myslivců, avšak kdo si jednou práci baseta oblíbil, rád se k němu vrací.

dovede poradit natolik erudovaně, že stačí běžná medikace a příznaky během několika dní vymizí. Je samozřejmostí, že v období růstu není vhodné psa nijak fyzicky přetěžovat, a proto dlouhé procházky odložíme až na věk, kdy kostra a svaly jsou již přiměřeně vyvinuty. Někteří basseti, zejména ti s těžší stavbou těla, mají dědičné predispozice k torzi žaludku, případně jiných vnitřních orgánů. Nelze však tvrdit, že jde o problém specifický pouze pro toto plemeno. Jde spíše o daň za chovatelskou snahu o přehnanou robustnost ve stavbě těla, která přivedena do extrému, nepřinesla žádnému plemeni nic dobrého. Naštěstí si toto začínají rozumní chovatelé uvědomovat, a proto i plemeno bassethoundů čekají jistě dobré zítřky. ■

Text a foto:
Ing. Iva Černohubová
 CHS Bohemia Horrido
www.bohemia-horrido.com